

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Актуальні проблеми порівняльного літературознавства, мова викладання українська
Викладач	Кеба Олександр Володимирович, доктор філологічних наук, професор кафедри германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури.
Профайл викладача	http://zarub-lit.kpnu.edu.ua/keba-oleksandr-volodymyrovych/
E-mail:	keba.oleksandr@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	
Консультації	Відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри германських мов і зарубіжної літератури: четвер 16.00 – 18.00

2. Анотація до курсу

Вибіркова навчальна дисципліна «Актуальні проблеми порівняльного літературознавства» пропонується для вивчення в межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за

освітньо-професійними програмами таких спеціальностей; 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)); 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)); 014 Середня освіта (Мова і література (польська) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка; А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)); А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька)); А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (польська) галузі знань А Освіта; 035 Філологія (Германські мови і література (переклад включно), перша – англійська) галузі знань 03 Гуманітарні науки; В11 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки. У межах курсу студенти знайомляться з основними тенденціями розвитку жанрів новітньої літературної епохи.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми порівняльного літературознавства» полягає у тому, полягає у формуванні у студентів-філологів знання основних тенденцій розвитку сучасної літературної компаративістики, вміння використовувати їх у процесі аналізу художніх творів та під час викладання шкільного курсу літератури. **Основне завдання** курсу – розуміння типів та видів міжлітературних зв'язків у національних, регіональних і світових літературах; ознайомлення студентів із найбільш вагомими компаративістичними дослідженнями зарубіжних та вітчизняних літературознавців, а також навичок компаративістичних досліджень, умінь використовувати їх у майбутній професійній діяльності

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

5. Результати навчання

Результатом навчання є формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти;

загальні компетентності:

- Знання і розуміння предметної області та усвідомлення специфіки професійної діяльності
 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 - Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**
- Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
 - Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Освітньо-професійні програми: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська); 014 Середня освіта (Мова і література (німецька); 014 Середня освіта (Мова і література (польська) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка; А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська); А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька); А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (польська) галузі знань А Освіта; 035	Освітньо-професійні програми: 014 Середня освіта (Мова і література (англійська); А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська)

	Філологія (Германські мови і література (переклад включно), перша – англійська) галузі знань 03 Гуманітарні науки; В11 Філологія Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.	
Рік навчання / рік викладання	2026-2027	2026-2027
Семестр вивчення	Третій – восьмий	Третій – восьмий
нормативна/вибіркова	Вибіркова	Вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	16	8
Практичні заняття	24	8
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	Залік	Залік

7. Пререквізити курсу

Дисциплін, які мають бути вивчені раніше:

Вступ до спеціальності;

Історія зарубіжної літератури.

Здобуті результати навчання:

- Знає сучасні філологічні й дидактичні засади вивчення літератури.
- Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
- Знає мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
- Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.
- Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
- Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
- Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.
- Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.
- Застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в освітніх навчальних закладах.
- Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.
- Забезпечує охорону життя.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується, що здобувачі вищої освіти виконують декілька видів письмових робіт (написання літературно-критичних есе, розгорнуті аналізи літературно-художніх творів за запропонованою схемою, виконання тестових завдань).

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література.

Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самотійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернет-ресурси	Завдання, Години
	Змістовий модуль 1. Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі сучасної науки про літературу. Можливості та підстави компаративного студіювання літературних феноменів.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали	Літературу до кожної теми див у робочій програмі навчальної дисципліни та планах	Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 4 год.

				практичних занять	
	Тема 2. Провідні концепції компаративістичної методології.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 4 год.
	Тема 3. Порівняльно-історичний та порівняльно-типологічний методи компаративістики.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентації лекцій, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.
	Тема 4. Національні варіанти компаративістики. Перспективи розвитку літературної компаративістики в Україні.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.
	Тема 5. Міжлітературні взаємозв'язки в історії культури: форми та тенденції розвитку.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.
	Тема 6. Тематологічний рівень компаративістики.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.
	Тема 7. Традиційні сюжети і образи в системі порівняльного літературознавства.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.

	Тема 8. Компаративна іпология літературних жанрів.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Презентація, навчально-методичні матеріали		Переглянути презентацію лекції, 1 год.; анотувати прочитану додаткову літературу, 6 год.
--	--	--	--	--	--

11. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів за змістовими модулями:

Поточний і модульний контроль			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	
50 балів	25 балів	25 балів	

Оцінювання і контроль знань.

Завершується вивчення дисципліни заліком, оцінка якого визначається сумою балів, набраних за такі види робіт:

- на практичних заняттях — від 30 (мінімально) до 50 (максимально) балів;
- за модульну контрольну роботу від 15 (мінімально) до 25 (максимально) балів;
- за самостійну роботу від 15 (мінімально) до 25 (максимально) балів.

Разом – 60 (мінімально), 100 (максимально) балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за результатами роботи на практичних заняттях складає 50 балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, які передбачені планами практичних занять). Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях для одного модуля переводяться у -бальну систему за формулою: $(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 15$). Здобувач вищої освіти, знання,

уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

12. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття. Чернівці: Рута, 2001. 335 с.
2. Бровко О.О. Основи компаративістики: Навчально-методичний посібник. Луганськ: ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. 216 с.
3. Грицик Л.В. Порівняльне літературознавство в Україні. *Національні варіанти літературної компаративістики*. К.: Видавничий дім «Стилос», 2009. С.302-362.
4. Наливайко Д. Спільність і своєрідність: Українська література в контексті європейського літературного процесу. — К.: Дніпро, 1988. 395 с.
5. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
6. Традиційні сюжети та образи: Монографія / Автор проекту й упорядн.: А.Р. Волков. Чернівці: Місто, 2004. 442 с.

Додаткова

1. Александрова Г.А. Українська компаративістика 1900–1920-х років: теоретичні аспекти й дослідницька і практика. *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство*: Міжвуз. зб. наук. ст. 2009. Вип. ХХ. С. 164-172.
2. Висоцька Н.О. Гетерообраз американки у п'єсі О.Вайльда "Жінка, не варта уваги" та її сценічній версії: імагологічна перспектива. *Національна ідентичність в мові і культурі*: зб. наук. праць / за заг.ред. А.Г. Гудманяна, О.Г. Шостак. К.: Талком, 2018. С.15-21.
3. Кеба О.В., Назаренко Н.І. Літературознавча компаративістика як наукова та академічна дисципліна. *Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи* : матер. II міжнар. наук.- практич. конф., м. Маріуполь, 18-19 квітня 2018 р. Маріуполь : МДУ, 2018. С. 572-574.

4. Кеба О.В. Особливості вивчення поезики модернізму в порівняльно-типологічному аспекті. *Тези доповідей учасників III Регіональної науково-практичної конференції «Методика викладання філологічних дисциплін у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах»* 23 листопада 2014 р. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. С. 37-41.
5. Методології сучасної літературної компаративістики. Збірка наукових праць відділу компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / Ред. Сиваченко Г. М. Київ : 2020. 633 с.
6. Міжнародні горизонти і компаративістичний дискурс сучасних літературознавчих студій. Монографія / За редакцією Романа Гром'яка. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТИПУ, 2005. 320 с.
7. Ткаченко П.О. Художній переклад у полілозі культур. *Біблія і культура*. 2004. № 6. С.356-361.
8. Туряниця Вікторія. Відображення японських уявлень про красу в хайку Мацуо Басьо. *Зарубіжна література в школах України*. № 12. 2017. С.54-56.
9. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: В 5 т. Т. 1 — 5 / АН УкрРСР. Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка. К.: Наук. думка, 1987-1991.
10. Чижевський Д. І. Порівняльна історія слов'янських літератур: У двох книгах / Переклад з німецької. К.: ВЦ «Академія», 2005. 288 с.
11. Шулик П.Л. Давньоєврейські переклади Священного Писання. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта : науковий збірник*. Серія філологічна / [редкол.: Людмила Марчук (голов. ред.), Олег Рарицький (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. XVI. С.236-240.
12. Шулик П.Л. Священні книги людства на уроках зарубіжної літератури. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2009. 64 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека української і світової літератури <http://chtyvo.org.ua/>
2. Бібліотека української і зарубіжної літератури <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. Портал "Першоджерела українського в Інтернеті" (українська і світова культура, мистецтво і література) <http://toloka.hurtom.com/>
4. Бібліотека українських підручників. <https://pidru4niki.com/>
5. Бібліотека ім. В.І. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>
6. Кембриджська історія англійської та американської літератур <http://www.bartleby.com/cambridge/>

7. Література на сайті кафедри германської і слов'янської філології та зарубіжної літератури К-ПНУ імені Івана Огієнка
<http://zarub-lit.kpnu.edu.ua/samostijna-robota-studentiv/>
8. Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) – український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів;
9. EdEra (<https://www.ed-era.com/>) – українська студія онлайн-освіти;
10. Courséra (<https://coursera.org>) – технологічна компанія, що працює в галузі освіти.
11. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/> — репозитарій Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.